

Ενότητα 7

Η ζωή έξω από την πόλη

1. Δώστε έναν τίτλο-σχόλιο (λεζάντα) στη γελοιογραφία και γράψτε μια παράγραφο για τα συναισθήματα και τις σκέψεις που σας προκαλεί.

ΚΥΡ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Έχετε μια σειρά από ειδήσεις και θέλετε να δώσετε τους τίτλους, χρησιμοποιώντας μια ονομαστική φράση. Μετατρέψτε όπως στο παράδειγμα, αναφέροντας μόνο τις πολύ βασικές πληροφορίες.

- Εγκαινιάζεται αύριο ο νέος επαρχιακός δρόμος, που θα συνδέσει την πρωτεύουσα του νομού με τα ορεινά χωριά και θα ικανοποιήσει ένα μακροχρόνιο αίτημα των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

⇒ **Αύριο τα εγκαινία του νέου επαρχιακού δρόμου.**

- Διακόπηκε αργά χθες το απόγευμα η ακτοπλοϊκή συγκοινωνία Κέρκυρας - Ηγουμενίτσας λόγω των θυελλωδών ανέμων έντασης 8 μποφόρ που επικρατούσαν στην περιοχή.

⇒ .....

- Οι αγρότες του νομού Τρικάλων κατέλαβαν το μεσημέρι τα γραφεία της Νομαρχίας διαμαρτυρούμενοι για τις χαμηλές τιμές των αγροτικών προϊόντων.

⇒ .....

- Γιατροί της εθελοντικής ομάδας «Ανοιχτή Αγκαλιά» επισκέφθηκαν τα ακριτικά νησιά Κάσο, Χάλκη, Λειψούς και Αγαθονήσι.

⇒ .....

- Αγωνιώδεις προσπάθειες καταβάλλει η υπεύθυνη του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες σε συνεργασία με τη Νομαρχία Σάμου, ώστε να εξασφαλίσει στέγη για τους 500 πρόσφυγες από το Ιράκ.

⇒ .....

- Αρχίζει αύριο στον Βοϊδομάτη το πανηγυρικό αντάμωμα των Ηπειρωτών με τη συμμετοχή πολυφωνικών συγκροτημάτων από την Ελλάδα και την Αλβανία.

⇒ .....

3. Στο κείμενο που ακολουθεί συμπληρώστε τις καταλήξεις που λείπουν από ορισμένα ρήματα:

Το χωριό μου δεν είναι από τα μέρη που σε κερδ..... αμέσως μόλις το πρωτοαντικρ.....
Πρέπει πρώτα να το περπατ....., να το αφουγκραστείς, να το γνωρ..... Κι εκείνο, βήμα
βήμα, έρχεται και μπαίνει στην καρδιά σου για πάντα. Είναι οι άνθρωποι που με κάνουν να
νιώθω ευπρόσδεκτη. Είναι τα παιδιά που γεμ..... τα σοκάκια και την πλατεία με τα
παιχνίδια και τη ζωντάνια τους. Είναι οι γύρω λόφοι, τα δέντρα και μια φούχτα βράχια
ριγμένα που με προσκαλούν ξανά και ξανά να τα σκαρφαλώσω και να τα εξερευν..... Και
πάνω απ' όλα είναι τα ανηφορικά δρομάκια που οδηγούν στις γειτονιές με τα πετρόχτιστα
σπίτια και τις ανθισμένες αυλές τους, με την ευωδιά των λουλουδιών να σε τρελαίνει και τα
απλωμένα ρούχα στα χαγιάτια.

Κατηφορ..... στην πλατεία, την καρδιά του χωριού, όπου τα δυο τεράστια πλατάνια
χαρ..... απλόχερα τη δροσιά τους τις ώρες της καλοκαιριάτικης ζέστης, ενώ τα τζιτζίκια σε
ξεκουφαίνουν με το διαρκές τραγούδι τους. Αυτή η εποχή με γεμίζει χαρά, καθώς ο τόπος
πλημμυρ..... από γνωστά πρόσωπα. Τις ώρες του μεσημεριού, όταν οι μεγάλοι αποσύρονται
για να ξεκουραστούν, «καταλαμβάνουμε» τα τραπεζάκια κάτω απ' τα πλατάνια και κάνουμε
αισθητή την παρουσία μας με τα παιχνίδια και τις φωνές μας. Λίγο πιο πέρα, τα αγόρια,
ξεχωριστά με τα δικά τους παιχνίδια και ξανά όλοι μαζί το σούρουπο, μέχρι αργά το βράδυ.

Το απογευματάκι στις αυλές οι γυναίκες πίνουν το καφεδάκι τους σιγοκουβεντιάζοντας,
μέχρι να έρθει η ώρα να κατεβούν στην πλατεία και να συναντ..... τους άντρες.

Όλα σε βεβαιώνουν ότι το χωριό συνεχ..... να ζει όσο το αγαπάμε.

Λία Παπαθεοδώρου, περιοδικό «Γεωτρόπιο», *Ελευθεροτυπία*, τεύχος 196, 14/2/04 (διασκευή)

4. Μπορείτε να βρείτε πώς σχηματίζονται οι μετοχές παθητικού παρακειμένου των παρακάτω ρημάτων και να συμπληρώσετε τον πίνακα;

Ρήμα	Μετοχή	Σχόλιο για να θυμάμαι την ορθογραφία
κερδίζω		ρήμα σε -ίζω
κάνω		
ρίχνω		
προσκαλώ	<i>προσκεκλημένος</i>	η μετοχή προέρχεται από τα αρχαία ελληνικά
ανθίζω		
τρελαίνω		ρήμα σε -αίνω
απλώνω		ρήμα σε -ώνω
χαρίζω		
πλημμυρίζω		
καταλαμβάνω	<i>κατειλημμένος</i>	η μετοχή προέρχεται από τα αρχαία ελληνικά
πίνω		
βεβαιώνω		
αγαπάω		ρήμα σε -άω / -ώ

5. Στο κείμενο υπάρχει το επίθετο διαρκής. Θυμάστε πώς κλίνονται τα επίθετα σε -ης, -ης, -ες; Φτιάξτε μια «τρελή» ιστορία, διαλέγοντας τύπους από τα παρακάτω επίθετα:

- διαφανής
- συνεχής
- επιεικής
- διεθνής
- αειθαλής
- διαρκής
- πολυτελής

Για παράδειγμα:

Το διαφανές μπουκάλι είχε έναν διαρκή καβγά με το αειθαλές δέντρο στον χώρο υποδοχής του πολυτελούς ξενοδοχείου, γιατί δεν το άφηνε να δει στην τηλεόραση τον διεθνή αγώνα μπάσκετ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6α. Μετατρέψτε τις προτάσεις που ακολουθούν από απλές σε επαυξημένες και αντίστροφα, όπως στο παράδειγμα:

Απλές	Επαυξημένες
Η μαστίχα είναι αρωματική.	Η μαστίχα της Χίου είναι ιδιαίτερα αρωματική.
Το χωριό είναι ορεινό.	⇒
Οι γεωργοί μάζεψαν τη σοδειά.	⇒
⇒	Κάθε Δεκαπενταύγουστο, της Παναγίας, γίνεται στο χωριό μας μεγάλο πανηγύρι με χορούς και τραγούδια.
⇒	Οι σφοδρές χιονοπτώσεις κατέστρεψαν ολοκληρωτικά την παραγωγή των πορτοκαλιών.

6β. Προσθέστε στις ακόλουθες απλές προτάσεις τους δικούς σας προσδιορισμούς αιτίας, χρόνου και τόπου, ώστε να γίνουν επαυξημένες:

Απλές	Επαυξημένες		
	χρόνος	τόπος	αιτία
Οι ψαράδες θα μαζέψουν τα δίχτυα.	τα ημερώματα		
Η φωτιά κατέστρεψε το δάσος.			
Το πανηγύρι ήταν ολόήμερο.			
Δεν ήρθαν τουρίστες.		στο νησί	
Το πλοίο είχε καθυστέρηση.			λόγω των ισχυρών ανέμων

βγ. Τώρα ακολουθήστε την αντίστροφη πορεία. Κάντε τις προτάσεις απλές, αφαιρώντας όλους τους όρους που δεν είναι κύριοι.

Επαυξημένες	Απλές
Κάθε χρόνο πολλοί ξένοι επισκέπτονται τα τουριστικά αξιοθέατα με κάθε μεταφορικό μέσο.	
Παραστάσεις αρχαίου δράματος ανεβαίνουν σε θέατρα πολλών περιοχών της χώρας κάθε καλοκαίρι.	
Εκείνο το πρωινό περίμεναν όλοι το καράβι της γραμμής συγκεντρωμένοι στην προβλήτα, κάτω από τον ανοιξιιάτικο ήλιο, με τα μάτια στραμμένα πέρα στον ορίζοντα.	
Ο σιδηροδρομικός σταθμός χτίστηκε το 1924, στην άκρη του χωριού, κοντά στο πευκοδάσος.	

7. Ξαναγράψτε το κείμενο κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να αναφέρεται στο παρελθόν.

Στις μέρες μας οι αγρότες χρησιμοποιούν σύγχρονα μηχανήματα για να «ραβδίσουν», όπως λένε, τις ελιές και να κάνουν τον καρπό τους να πέσει στη γη χωρίς να ζουληχτεί και να ταλαιπωρηθεί. Εννοείται ότι, πριν ξεκινήσει το ράβδισμα, έχουν στρώσει το χωράφι με τα ειδικά δίκτυα και έχουν προμηθευτεί υφασμάτινα σακιά ή τελάρα για να τον αποθηκεύσουν. Μετά τον μεταφέρουν στο ελαιοτριβείο. Εκεί πλένεται και καθαρίζεται από τα φύλλα και κατόπιν αλέθεται.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

8. Ετοιμαστείτε τώρα για μια εκδρομή στην εξοχή! Έτοιμοι; Φύγαμε! Κοιτάξτε τα συννεφάκια που μας δίνουν ιδέες για την εκδρομή αυτή.

Πότε έγινε;

Πού έγινε;

Τι έγινε;

Ποιοι πήραν μέρος;

Πώς έγιναν τα πράγματα;
(σειρά των γεγονότων)

Γιατί έγιναν; (αιτίες)

Τι έγινε μετά; (συνέπειες)

Σκέψεις και συναισθήματα
από την εκδρομή.

Το κάθε συννεφάκι είναι μια παράγραφος στο κείμενό σας. Πρώτα δηλαδή θα γράψετε μερικές γενικές πληροφορίες, μετά θα διηγηθείτε τα πράγματα με τη σειρά και θα μιλήσετε για τις αιτίες και τη σημασία τους. Στο τέλος θα γράψετε πώς νιώσατε εσείς μετά από αυτή την εκδρομή. Το πιο σημαντικό όμως είναι να χρησιμοποιήσετε όσο περισσότερες μεταφορές μπορείτε. Κάποιες εκφράσεις που θα σας βοηθήσουν:

- ασημένιες ελιές
- γλυκιά μελωδία της φύσης
- χρυσός ήλιος
- φωτεινό χαμόγελο
- θαμπωμένα μάτια
- οι μυρωδιές πλημμύριζαν τον αέρα
- ελαφρύ βήμα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Το παρακάτω κείμενο γράφτηκε για να παρουσιάσει τις ομορφιές της αγροτικής ζωής, όμως δεν τα καταφέρνει πολύ καλά, γιατί δεν έχει αρκετά επίθετα. Ξαναγράψτε το κείμενο προσθέτοντας από τον πίνακα αυτά που ταιριάζουν, για να αποκτήσει ζωντάνια και παραστατικότητα. Μπορεί να υπάρχουν περισσότερες από μια σωστές απαντήσεις:

εύφορος, γόνιμος, άγονος, γεωργικός, εργατικός, φυτικός, καταπράσινος, καθαρός, σύγχρονος, κτηνοτροφικός, πυκνός, ορεινός, πεδινός, θυμαρίσιος, άγριος, αυτοφυής, οπωροφόρος, ήρεμος, αραιοκατοικημένος, απολαυστικός, νόστιμος, πολύβουος, ανοιχτόκαρδος, καινούριος, γρήγορος

Όλο και περισσότεροι κάτοικοι εγκαταλείπουν τις μεγαλουπόλεις κι επιστρέφουν στην ύπαιθρο. Αναζητούν τους λόφους, τις παραλίες, τους αγρούς, τη ζωή μακριά από τον θόρυβο. Μετά από τις πόλεις, όπου οι κάτοικοι ζουν ασφυκτικά, τα χωριά φαντάζουν στα μάτια τους σαν παράδεισος. Η βλάστηση που θα δουν, οι άνθρωποι που θα γνωρίσουν, οι μεζέδες που θα δοκιμάσουν, οι περίπατοι που θα κάνουν, καθετί μπορεί να τους χαρίσει μια νέα αρχή. Δεν πρέπει μάλιστα να ξεχνάμε ότι οι μέθοδοι καλλιέργειας και τα μέσα μεταφορών έχουν διευκολύνει πολύ την αγροτική ζωή.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΙΟ. Συμπληρώστε την ακροστιχίδα για να βρείτε το όνομα ενός ανέμου.

- ..... : παράγεται από τις μέλισσες
- ..... : έκταση με ελιές
- ..... : γίνεται το τοπίο με το χιόνι
- ..... : έτσι λέμε το βοσκό
- ..... : είναι τα πορτοκάλια και τα λεμόνια
- ..... : το πιο γνωστό προϊόν της Χίου
- ..... : το νησί του Οδυσσέα

ΙΙ. Σημειώστε δίπλα στις μεταφορικές φράσεις τη σημασία τους.

- Όπου ακούς πολλά κεράσια, κράτα και μικρό καλάθι. ⇒ .....
.....
.....
- Βλέπει το δέντρο, αλλά χάνει το δάσος. ⇒ .....
.....
.....
- Κάνει το βαρύ πεπόνι. ⇒ .....
.....
.....
- Δε χωράνε δυο καρπούζια στην ίδια μασχάλη. ⇒ .....
.....
.....